

Câu chuyện về một giấc mơ

TS Nguyễn Thanh Mỹ

“Ứng dụng chất dẻo linh hoạt và vật liệu nano” là tên gọi một chuyên ngành rất mới thuộc ngành Công nghệ kỹ thuật hoá học lần đầu xuất hiện tại VN, nhưng do một trường đại học (ĐH) mới toanh tổ chức chiêu sinh, dĩ nhiên là với sự đồng ý của Bộ GDĐT.

Tầm vóc sự kiện chỉ thật sự hiển hiện khi nhà khoa học đứng sau câu chuyện này khẳng định với chúng tôi: “Trên thế giới, người ta chỉ dạy về chất dẻo linh hoạt và vật liệu nano ở bậc thạc sĩ, tiến sĩ hoặc sinh viên năm 3, năm 4, còn dành hẳn 4 năm như ĐH Trà Vinh thì chưa ai từng làm”.

Ý TƯỞNG LIÊN KẾT

"Chất dẻo phát sáng" (active polymers) là một loại vật liệu quang điện tử (QĐT) được Cty American Dye Source (ADS) của ông Nguyễn Thanh Mỹ ở TP. Montreal, Quebec, Canada tổng hợp theo đơn đặt hàng của các Cty điện tử hàng đầu thế giới (dùng chế tạo màn hình siêu mỏng, có thể cuộn lại được) với giá bán mỗi gram hàng chục ngàn USD. Ý tưởng mở "học viện chất dẻo" của vị tiến sĩ quê gốc Trà Vinh thu hút tôi quay trở lại Khu CN Long Đức - nơi mấy tháng trước Cty hoá chất Mỹ Lan (ML), cũng do ông đầu tư, vừa chính thức khánh thành".

Chúng tôi viết những dòng trên đây vào tháng 5.2006. Hồi đó, giấc mơ “học viện chất dẻo” của ông tiến sĩ được chính ông bộc bạch như sau: “Tên tiếng Anh "institute of active polymers", tạm dịch "học viện cao phân tử linh động". Là gọi vui vậy thôi. Mình cùng vài người bạn như anh Phạm Tiết Khánh - Hiệu trưởng Trường Cao đẳng cộng đồng (CĐCĐ) Trà Vinh, anh Tống Minh Viễn - Giám đốc Sở Kế hoạch - Đầu tư (KHĐT) Trà Vinh, anh Võ Văn Trương - Phó Hiệu trưởng Trường ĐH Concordia ở Canada (quê gốc Trà Vinh)... muốn góp phần hỗ trợ đào tạo thạc sĩ, tiến sĩ ngành hoá học và vật liệu cho VN nên nghĩ ra ý tưởng liên kết. Giai đoạn đầu, các em sẽ được học lý thuyết và thực tập tại Trà Vinh (Trường CĐCĐ và Cty hoá chất ML), sau đó sẽ đưa sang Canada nghiên cứu (ĐH Concordia và Cty ADS). Như thế sẽ tiết kiệm hơn mà hiệu quả hơn”.

Bây giờ trở lại, bên cạnh Cty hoá chất ML tổng vốn đầu tư 1 triệu USD, đã có thêm Cty sản xuất vật tư ngành in ML tổng vốn đầu tư 10 triệu USD, trong đó Cty Ipagsa (Tây Ban Nha) góp 3 triệu USD tiền mặt để xây dựng nhà máy, còn Cty ADS góp 7 triệu USD bằng giá trị bản quyền. "Ở Canada, mình không làm gì cả vẫn có thể thu vô mỗi năm vài triệu USD từ tiền cho

thuê bản quyền" - người có 50 bằng phát minh đăng cấp quốc tế bọc bạch. "Nhưng sống như thế nó không... đã, mà phải xông pha, chấp nhận khó khăn, thậm chí rủi ro để được tham gia vào quá trình gợi mở và tác động lớp trẻ VN phát huy tài năng theo mức thụ hưởng cao". Vâng, ít ai có thể ngờ bên trong Khu CN Long Đức đang hiện diện doanh nghiệp sản xuất vật liệu QĐT thứ 12 trên phạm vi toàn cầu và đối tác Tây Ban Nha của nó đang là doanh nghiệp sản xuất bản kẽm CTP lớn thứ tư thế giới. TS Mỹ cho biết thêm: "Ngày 26.10.2007, Ipagsa tổ chức lễ tuyên bố thành lập Cty liên doanh với ADS trước cộng đồng báo chí tại Barcelona, mời Chủ tịch UBND tỉnh Trà Vinh là anh Trần Hoàn Kim và Giám đốc Sở KHĐT là anh Tổng Minh Viễn sang Tây Ban Nha tham dự. Theo dự kiến, năm đầu, chúng tôi đưa vào hoạt động dàn máy 7,5 triệu m², tiếp đó là dàn máy thứ hai 7,5 triệu m² nữa. Mỗi m² chỉ cần lãi 1 USD thôi, sẽ rất mau hoàn vốn".

Phía sau nhà khoa học là một doanh nhân, hơn nữa doanh nhân có thực lực – giấc mơ "học viện chất dẻo" của Nguyễn Thanh Mỹ chẳng những không rơi vào "không tưởng" mà trái lại, hội tụ giấc mơ của rất nhiều người, cho nên chỉ sau 1 năm đã trở thành hiện thực.

GIẢNG VIÊN QUỐC TẾ, HỌC PHÍ VIỆT NAM

Tháng 6.2006, Thủ tướng ký quyết định thành lập Trường ĐH Trà Vinh trên cơ sở nâng cấp Trường CĐCĐ Trà Vinh. Tháng 7.2007, Bộ GDĐT cho phép trường ĐH mới toanh này tổ chức chiêu sinh một chuyên ngành rất mới và đặc biệt, UBND tỉnh quyết định đầu tư tới 14 tỉ đồng mua sắm trang, thiết bị chỉ riêng cho chuyên ngành này.

Thông tin loan nhanh trong "sĩ tử" ĐBSCL trước mùa thi 2007. Có tới 869 thí sinh đăng ký dự thi vào chuyên ngành mới trong khi nhà trường chỉ tuyển 30 sinh viên. Vượt qua tỉ lệ chọi thuộc loại khắc nghiệt (1/29), thí sinh "ngoại tỉnh" Huỳnh Thanh Hải (quê gốc huyện Vũng Liêm, Vĩnh Long) đậu thủ khoa với điểm số 23. Thí sinh "nội tỉnh" Lâm Thị Thuý Kiều (quê gốc huyện Duyên Hải, Trà Vinh) đậu thấp hơn nửa điểm.

TS Phạm Tiết Khánh – Hiệu trưởng Trường ĐH Trà Vinh – hoan hỉ: "Mở được chuyên ngành mới là nhờ sự hợp tác của anh Nguyễn Thanh Mỹ. Anh Mỹ sẽ phối hợp với chúng tôi biên soạn giáo trình, đồng thời cam kết thu nhận số sinh viên tốt nghiệp; nếu thực sự giỏi sẽ đưa ra nước ngoài học tiếp". Còn TS Nguyễn Thanh Mỹ thì nói: "Thực ra, mọi chuyện không dễ dàng. Nghe anh Khánh kể, ngoài Bộ cũng có người nói: ĐH Bách khoa Hà Nội còn chưa dám mở, mấy anh ở tỉnh lẻ mà lại đòi. Nhưng số người ủng hộ đông hơn, trong đó có Phó Thủ tướng kiêm Bộ trưởng Bộ GD&ĐT Nguyễn Thiện Nhân. Về giảng viên, bạn bè mình thôi đã có mười mấy người, đều là giáo sư, tiến sĩ ở nước ngoài, sẵn lòng về dạy không lấy tiền; ai cần thì Cty mình bao vé máy bay. Về giáo trình đào tạo thì mình viết, cùng với một số giảng viên ở đây; bạn bè ở nước ngoài gửi về thêm rất nhiều tài liệu. Hiện nay đã xong cho năm 1, năm 2; 2 năm kế tiếp chỉ dàn sẵn cái khung, đợi sắm xong trang, thiết bị mới viết cụ thể".

Điều khiến chúng tôi đặc biệt lưu tâm là bình luận dưới đây: "Trên thế giới, người ta chỉ dạy về chất dẻo linh hoạt và vật liệu nano ở bậc thạc sĩ, tiến sĩ hoặc sinh viên năm 3, năm 4, còn dành hẳn 4 năm như ĐH Trà Vinh thì chưa ai từng làm. Do VN mình đội ngũ còn ít, tiền bạc còn ít nên phải nhắm thẳng vào mục tiêu ứng dụng cụ thể cho những ngày sắp tới. Chẳng hạn Tập đoàn Intel đã vô đây đầu tư 1 tỉ

USD. Làm bao bì cho con chip của họ dứt khoát phải sử dụng chất dẻo linh hoạt để chống tĩnh điện. Phạm vi ứng dụng của chất dẻo linh hoạt và vật liệu nano rất rộng nên các em sinh viên không phải lo sẽ thiếu đầu ra. Vấn đề là làm sao tổ chức đào tạo đạt chất lượng quốc tế với học phí VN. Như hiện giờ, anh Võ Văn Trương – Phó Hiệu trưởng Trường ĐH Concordia (Canada), anh Nguyễn Văn Sơn – chuyên viên cao cấp của Trung tâm nghiên cứu IBM-Watson (Hoa Kỳ) đang nhờ mình giới thiệu 4 nghiên cứu sinh để cấp học bổng du học. Nếu thực sự giỏi, chắc chắn các em sẽ được ra nước ngoài học tiếp".

HÌNH MẪU GIÁO DỤC CỘNG ĐỒNG

Sau 5 năm hoạt động, Trường CĐCD Trà Vinh (do Canada tài trợ) được đánh giá là "vận dụng thành công mô hình CĐCD của các nước Bắc Mỹ vào điều kiện VN" và Trường ĐH Trà Vinh ngày nay vẫn là "hình mẫu" của Hiệp hội CĐCD VN, đồng thời là thành viên nước ngoài duy nhất của Hiệp hội CĐCD Canada. Phía sau "học viện chất dẻo" là bóng dáng của lý tưởng giáo dục cộng đồng: Hợp tác với doanh nghiệp để cung ứng nhân lực theo nhu cầu doanh nghiệp.

"Nói thiệt, tìm người giỏi về làm việc khó lắm. Mình vừa tài trợ cho Ngày hội việc làm của ĐH Bách khoa TPHCM, là nơi mình theo học trước đây" – Giám đốc Cty hoá chất ML bộc bạch. "Kết quả nhận được một số người, tháng 1.2008 sẽ bắt đầu đi làm. Có thể liên kết với ĐH Trà

Vinh để trực tiếp đào tạo, trong lòng mình sợ hãi lắm. Đội ngũ giảng viên của trường còn yếu, mình đón qua Cty làm việc chung 2 tuần để làm quen với thiết bị hiện đại, coi phân tích thế nào, tổng hợp ra sao. Còn các tân sinh viên, hôm khai giảng đã đón qua Cty 23 em, tổ chức thuyết trình, rồi chia thành 5 đội đưa đi tham quan các công đoạn. Các em có ấn tượng rất tốt. Một số tỏ ra rất năng động, hỏi nhiều câu học búa, triển vọng sẽ giỏi”.

“Ông từng phê bình kỹ sư hóa học VN ít có cơ hội được thực hành, bây giờ ngân sách tỉnh dốc ra tới 14 tỉ...” – chúng tôi gọi chuyện. TS Nguyễn Thanh Mỹ sôi nổi hẳn lên: “Mình hiểu UBND tỉnh phải cắt từng cây cầu, từng ngôi trường để có 14 tỉ đồng nên cố gắng góp sức chọn mua các loại máy móc tốt nhất với giá rẻ nhất. Trà Vinh có thể tiến tới thành lập Trung tâm xét nghiệm (vì sẽ có trong tay thiết bị tối tân hơn cả Trung tâm 3 ở TPHCM) để làm dịch vụ cho cả vùng, vừa tạo việc làm cho giảng viên, sinh viên, vừa tạo nguồn thu để mở rộng thỉnh giảng ngoài nước. Giám đốc Sở KHĐT ủng hộ ý kiến này”.

Thật hiếm thấy ở đâu mối quan hệ nhà trường – doanh nghiệp lại gắn bó “keo sơn” đến vậy!

Tháng 11.2007

VŨ LÊ (LÊ VŨ TUẤN)